

Lokaal Democratie Alternatief Anders

ALGEMENE BESCHOUWINGEN

Door: Rob Ravensteijn, fractievoorzitter

Op 11 maart 1936 werd Nederland door Colijn toegesproken met: "ga maar rustig slapen". Het vervolg kennen we.

Voorzitter, Vandaag op 24 oktober 2013 wordt ons voorgehouden dat Hollands Kroon "een stabiele factor in een onrustige samenleving" is. Alleen het laatste deel van de zin is ons inziens waar. De programmabegroting concentreert zich op de cijfers. LADA wil zich concentreren op het wel en wee van haar burgers onder de nieuwe vlag van Hollands Kroon. Draagt onze nieuwe gemeente bij aan onze basale behoeften: bestaanszekerheid, erkenning, ontplooiingskansen, steun, betrokkenheid, saamhorigheid en perspectief? Voor de fusie is de burger beloofd: Versterking van bestuurskracht en behoud van voorzieningen en mogelijk meer. Is dat bereikt?. Bereiken we dit ooit? Is dat de stabiele factor? Niet in de ogen van LADA. Zonder te willen twifelen aan de goede bedoelingen lezen we de inleiding vooral als "bestuurlijke pep talk": "aanlooppromen getackeld, gewend aan de naam, toegevoegde waarde". Uiteindelijk komt het hoge woord eruit: Het is een **verwachting voor de komende jaren**, een stip aan de horizon die de komende jaren nog meer moet verankeren. Die hoop willen we niet direct de kop indrukken. Vraag is: waar staan we nu?

Een stabiele factor?

Voorzitter, hiervoor zullen wij de begroting langsgaan en daarbij de korte en middellange termijn beschouwen:

Complimenten voor de heldere begroting. Sluitend voor komend jaar zelfs met een onvoorzien van € 160.000,- Het herstel van de reserves is niet in zicht. Het financieel beeld dat geschetst wordt voor de jaren erna geeft meer zorg. Bezuinigingen, voor komend jaar 11% van het beïnvloedbare deel, in 2015 gaat het om 22%. Het samen trap op, samen trap af, de nieuwe bezuiniging van 6 miljard, doet daar nog een schep bovenop. (1,5 miljoen). Het COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden), het onderzoeksbureau van de Rijksuniversiteit Groningen, publiceerde onlangs het rapport "gemeenten in perspectief" waarin dit wordt uitgewerkt. Als er tussen inkomsten en uitgaven in 2017 een gat van 6,1 miljard zit (17%), en Hollands Kroon presteert gemiddeld, dan zijn we bij ongewijzigd beleid door de marge van 8% heen. Is Hollands Kroon dan ook artikel 12 gemeente? Nu al zijn we de gemeente met de hoogste belastingdruk in de regio en bijna de hoogste van de benchmark. Zelfs een verdubbeling van de gemeentelijke belastingdruk lost dit niet op. Een stabiele factor?. Onze conclusie is dat we nu ook eerder gemaakte afspraken nog eens tegen het licht moeten houden. Het plan voor onderhoud wegen en bruggen bijvoorbeeld, daar wringt de schoen het meest!

Min-lijn

En hoe vergaat het de burger? Veelal zit het inkomen op de min-lijn. Het aantal mensen met een schuldenproblematiek groeit. Verenigingen, geconfronteerd met wegvallende subsidies, zien zich genoodzaakt hun contributies te verhogen. Werkloosheid met een inkomensval leidt tot afname aan sociale verbanden die geld kosten. Vaak voelen burgers zich in hun huidige situatie al overbelast en spreken eerder van overleven dan van leven. Tegelijkertijd worden burgers aangesproken om meer dan voorheen te participeren in allerhande verbanden.

Extra duwtje

Voorzitter, het wordt allemaal wat veel. Alles lijkt tegelijk te komen, Hollands Kroon, dat is de onrustige samenleving, en jawel, het allerergste komt nog. (juist daarom zit ik hier!!)

Ter toelichting: De decentralisatie van Rijkstaken zoals Wmo, Jeugdzorg etc. zal gemeenten naar verwachting 2.9 miljard gaan kosten. Het komt erop neer dat gemeenten niet samen trap af gaan maar dat het Rijk de gemeente een extra duwtje geeft tijdens het afdalen. De burger zal dit extra voelen. Om dit onheil te keren zal er een strijd gevoerd moeten worden tussen de bestuurslagen, in dit geval tussen gemeente en Binnenlandse Zaken. Tussen Den Haag en Brussel speelt dit verschijnsel al langer. Onafhankelijke lokale politieke partijen zijn beter in staat de lokale belangen van burgers te dienen dan

partijen die in alle bestuurslagen vertegenwoordigd zijn. (Vergelijk het straaljagerstandpunt van de lokale PvdA)

BIEK-gevoel

Toch zijn we positief over de veelheid aan inspanningen die door de burgers wordt geleverd. Onderzoek toont aan dat die bereidheid om te participeren ongelijk verdeeld is in de samenleving. Dat zal ook voor onze gemeente gelden. Hier ligt in de ogen van LADA een uitdaging.

- Hoe vergroten we de bereidheid van burgers om een bijdrage te leveren aan hun eigen leefomgeving?
- Wie kan daar voor zorgen?
- Welke belemmeringen zijn er nu en hoe lossen we die op?
- Wie staan er nu aan de kant en waarom?

Om aan deze uitdaging te werken zal er een omslag in denken moeten komen. Nog steeds. Afscheid nemen van macht en regie is een moeilijk proces. Burgerparticipatie is ook het deblokken van bestuurshoofden. Niet: De burger mag participeren in ons proces, maar: Wij willen de burger van dienst zijn. Dat vraagt om een BIEK-gevoel, Baas In Eigen Kern. Gevraagd aan burgers wat de fusie betekent wordt vooral gewezen op wat er allemaal verdwijnt. Minder voor meer geld. Een BIEK-project, van onderop tot stand gebracht kan helpen de vitaliteit in de kernen te vergroten. Eerst de sociale cohesie op nieuwe leest opbouwen vanuit de kernen en pas daarna als lokale overheid terugtreden. Niet andersom.

Extra inspanningen

Voor nu vraagt dat extra inspanningen. Een groeiende groep mensen staat langdurig en ongewild aan de kant. Hen betrekken bij de ontwikkeling van "een fijne gemeente om in te wonen" is belangrijk. Waar kunnen zij over een jaar trots op zijn? Mensen die in een armoedesituatie verkeren: waaraan kunnen zij merken dat ze niet vergeten worden? Waar staat voor iedereen het inlooppunt, het kloppend hart van de woonkern, van waaruit de zelfredzame burger aan de slag gaat?

Prioriteiten

Hier liggen voor LADA de prioriteiten. Om hieraan vorm te geven is visie en geld nodig. Burgers hebben die visie en kunnen er nadrukkelijk op uitgenodigd worden. Het saldo van 159.094,- kan (deels) benut worden naast de interne verschuivingen. Het principe van "samen trap op en samen trap af" willen we in eerste ronde voor **alle** programma's toepassen. De programma's 0, 1, 2, 3, 7, 8 en 9 zijn hiervoor nadrukkelijk in beeld.

Slim besturen

Waar prioriteiten gezien worden maar concrete plannen ontbreken zullen bestuursopdrachten de oplossing moeten bieden. Schouwen Duiveland heeft hiervoor een uitstekende werkwijze op papier gezet. Daar valt van te leren. "Slim besturen" noemen we dat.

LADA wil meer bezuinigen op: (ten opzichte van het collegevoorstel) (bedragen x €1000)

- Wethouders (maximaal 3x 0,8 fte i.p.v. 3x1 fte) : $0,2 \times 83 = 16,6$
- Faciliteiten college (zichtbare solidariteit met burger", naar rato fte's) 10.
- Griffie (samenvoegen, regionaliseren zichtbare solidariteit, voorbeeldfunctie) 25.
- Brandweer ("samen trap af") 47.
- Verkeer vervoer en waterstaat: ("samen trap af ", extra versoberen wegen en bruggen) 248.
- Economische zaken (samen trap af. Prioriteit: midden- en kleinbedrijf) 21.
- Natuur, cultuur en recreatie: Nieuwe opzet Poldertuin naar voren halen/ "werkgelegenheidsproject" 25.
- Volksgezondheid ("samen trap af"), lagere dienstverlening afval /"kostprijsbasis" 23.
- Ruimtelijke ontwikkelingen (samen trap af) 21.
- Financiële dekkingsmiddelen (samen trap af", invorderingskosten voor rekening wanbetaler 37.

Totaal extra bezuinigd: 473.000,- Volgorde: eerst hardheid over deze extra bezuinigingen, daarna verdelen.

LADA wil minder bezuinigen / en nieuw beleid op: (ten opzichte van collegevoorstel.) (voorbehoud bedragen)

- Verkeersmaatregelen concentreren op veilige fietsroutes van en naar school PM.
- Peuterspeelzaalwerk 2014: (memo eerst intern bespreken. Voor nu te laat)
- Verduurzaming van de economie 25.000,-
- Lokaal onderwijsbeleid handhaven op bestaand niveau handhaven 50
- Handhaven zwemvoorzieningen m.n. voor schoolgebruik 50.000,- ?
- Verhoging minimabeleid/armoedebestrijding. 50.000,-
- Toevoeging onder voorbehoud: hieruit ook bekostigen extra bijdrage peuterspeelzalen (individuele bijdrage bij verhoging eigen bijdrage)
- Minder korting op WMO
- Ondersteuning mantelzorg/ dementerenden in thuissituaties 10.000,-

- OZB terug van inflatie naar nul- lijn: 1% =75.000,- voorstel: 2-3% eraf. 150.000,- /225.000,-
- Fonds bruidsschat accommodatiebeleid. Fonds wordt gevoed met opbrengsten van verkoop onroerende eigendommen.(Pro Memorie)
- Fonds kunstaankopen. Fonds wordt minimaal gevoed met veilingopbrengsten van kunsteigendommen voor zover niet van waarde voor de oprichting van een "kunst-en cultuurhuis Hollands Kroon" (Pro Memorie)
- Fonds "herstel landschapsaantasting" Fonds wordt gevoed uit deel legesopbrengsten en OZB van bedrijfsopstallen. Onder het motto: eerst de lasten, dan ook de lusten. Een geormerkte "wieder gutmachung " na bouw van windmolens, transformatorstations etc.
- Onderzoek naar terugdringen niet beïnvloedbare deel van de begroting. Hierin ook betrekken de verkoop van het "tafelzilver" van de gemeente, leaseconcepten, uitgifte van obligaties etc.

TOTAAL BESCHIKBAAR: 159.000,- + bezuinigingen LADA: 473.000,- (saldo 100.000,- onvoorzien?)

De hierboven aangegeven besparingen kunnen worden "geparkeerd" in de algemene reserve tot het moment dat hiervoor concrete beleidsplannen zijn opgesteld. Hiervoor worden bestuursopdrachten geformuleerd.